

Inform'APLEC

NEWSLETTER de l'ASSOCIACIÓ PER A L'ENSENYAMENT DEL CATALÀ de CATALUNYA NORD

14 d'agost 2021 / 1

AG i Escola d'estiu 2021

UN ALTRE ANY en FLUX TIBAT a l'APLEC

S'ha acabat l'any amb l'habitual Escola d'estiu de l'APLEC; enguany va ser organitzada a Canet, gràcies al suport de la municipalitat que ens va posar a disposició les instal·lacions del Mas Roussillon (ex Mas Many) i de les Veles Roges. A la foto se veuen – una part – de mestres i membres de l'APLEC entre dues sessions estives. Les temàtiques treballades gràcies a les intervencions de l'equip pedagògic (formadors universitaris de l'IFCT i pedagogues de l'APLEC): lectura de paisatge i recursos naturals i geogràfics a l'Arboretum, Guillem de Cabestany a Castell Rosselló, els pescaires a l'Estany de Canet. L'assemblea general va (tornar a) posar en evidència la quantitat d'activitats i feines realitzades durant l'any per tot l'equip de l'APLEC, tant els elegits del consell directiu, com els permanents, com els 35 mestres

de català a les escoles de tot el departament. I tot el que encara resta per fer...

COM MÉS SIGUEM, MÉS FAREM

Tot l'equip de l'APLEC s'hi compromet a fer el màxim del que hi ha encara davant nostre per assolir l'objectiu de l'associació: “desenvolupar – al màxim, hauríem de dir, de normalitzar” – l'ensenyament de i en català” perquè arribi a tothom. I per això com més siguem, més capacitat tindrem d'assolir els objectius. L'any ha sigut, un cop més, d'activitats en “flux tibet” (per reprendre una expressió sentida a l'AG). Les actuacions de l'APLEC toquen molts camps: contacte amb les altres llengües (FLAREP), intervencions a prop d'institucions i elegits (ministeri, CALR, DASEN), coordinació amb l'OPLC, programes d'ensenyament de català (Perpinyà, Alberes), edició de *Mil Dimonis* i del *Correu de la UNESCO*, elaboració de material pedagògic, planificació de cròniques a la premsa, concertació amb famílies i professors de primari i secundari...

L'APLEC: PUNT DE TROBADA

L'APLEC vol ser punt de trobada de totes aquestes persones que actuen, reflexionen i volen donar suport a l'ensenyament del català, a la difusió de la llengua. Podem augmentar la projecció i la presència de l'ensenyament del català en la societat; amb l'ajuda de cada professor, de cada membre que aporti la seua pedreta a l'edifici.

DONA SUPORT A LA LLENGUA, FES-TE MEMBRE de l'APLEC : demana l'adhesió a aplec@aplec.cat (20 € l'any)

Si vols rebre la Newsletter de l'APLEC en format paper, envia'ns la teua adreça postal.

La CRÒNICA DOMINICAL a L'INDEPENDANT

L'INDEPENDANT - DIMANCHE 25 JUILLET 2021

EN CATALÀ

« Diuen que ara ja no serà necessari de vaccinar la gent... » Qui ho escriu és en Pere Verdaguer en un d'aquells « Comentaris lingüístics » que li publicava L'Independent des dels anys setanta. Ell després en reunia el floret en un llibre, on l'etimologia, la dialectologia i altres ciències avançades de la llengua, prenen un aire casolà que les feia de bon entendre. I com que P.V. se sabia pas es-

tar d'opinar sobre la gent i la societat, tot aclarint mots t'ensenyava a viure. Segur que encara avui lo que deia llavors és aprofitable. Com ara a l'article « Se vaccinar », d'on som tret el meu encet, pàgina 15 dels « Comentaris sobre el vocabulari rossellonès » (col·lecció Tramuntana de l'editorial Barcino de Barcelona). El llibre s'allà el 1982, l'article ja té al manco un parell d'anys, mes sembla

post d'ahir. En Pere hi nota, com « s'ha desenvolupat la idea que la vacunació, fa més mal que bé ». Ell se recorda, escarmentat, que « fa uns vint anys hi va haver por d'una epidèmia i tothom va haver de córrer » i això sol condemna la ceguesa dels « qui creuen que el perill d'agafar un microbi és petit... i en cas d'agafar-lo és aviat liquidat ». I mit ací com a més d'explicar-te que « vacci » eixit

del francès val tant com « vacuna » de procedència espanyola, en Verdaguer te fica el nas dins les teues responsabilitats : lingüístiques, mes pas fora que...

Madò bis

► Crònica coordinada per l'APLEC, Associació per a l'ensenyament del català (aplecatalunya@hotmail.com)

► Escolta als podcasts de L'Independent

Les ACTIVITATS de l'APLEC

2

- Comunicat de premsa / Rapport sur l'enseignement des langues régionales (2/8)
- Comunicat de premsa / Débat a l'UCE sobre la llei Molac (4/8)
- Reunió del president de l'APLEC amb el director de l'OPLC (10/8)
- Edició del nº6 del *Correu de la UNESCO* (9-15/8)
- Anàlisi del *Rapport sur l'enseignement des langues régionales* i publicació (al portal de l'APLEC www.aplec.cat) d'una síntesi comentada del document (11/8)

ENSEIGNEMENT

Les langues régionales ne restent pas dans la poche

Alors que le gouvernement avait laissé entendre que les langues régionales seraient davantage mises à l'honneur, les établissements qui se chargent de l'enseignement de ces dernières ont rapidement déchanté. Le rapport parlementaire Kerlogot-Euzet leur a aussi apporté son lot de déceptions.

L'apprentissage de la langue catalane est-il voué à disparaître ? C'est l'inquiétude qui gagne les rangs de ESKOLIM (fédération des écoles immersives en langue régionale), actuellement présidée par La Bressola, qui en fait bien sûr partie. « On ne s'attendait pas du tout à cela ; ce rapport ne reflète absolument pas la réalité des échanges que nous avons eus avec les députés », regrette Eva Bertrana, directrice générale des établissements La Bressola. Alors que le rapport parlementaire Kerlogot-Euzet était porteur d'espoir, notamment après l'engagement personnel du Premier ministre Jean Castex sur le sujet, le résultat laisse perplexes les professionnels de l'enseignement des langues régionales par immersion. Le fonctionnement de cet apprentissage par immersion est lui-même remis en question. « Il nous est demandé

► Les écoles immersives de langues régionales comme celles de La Bressola sont inquiètes quant à leur avenir. Olivier Got

de faire des concessions, de revenir sur notre fonctionnement éducatif, alors que ce dernier est efficace, souligne Eva Bertrana. Nos élèves ont d'excellents résultats en catalan et en français, en près de 50 ans d'existence c'est la première fois que l'apprentissage immersif des langues régionales est autant mis en cause. » Les directeurs des établissements membres d'ESKOLIM estiment que c'est la légalité même de leur enseignement qui est questionnée. « Nous souhaitons que la possibilité d'apprentissage immersif des langues régionales soit inscrite dans la Constitution, et

la plupart des parlementaires y semblaient favorables, soutient la directrice de La Bressola. Malheureusement cela a été totalement effacé des propositions dans le rapport, le principe même de nos écoles est interrogé et nous sommes traités comme des irresponsables. »

■ Une rencontre prévue d'ici la fin de l'été

Alors que de nombreux changements semblent être imposés aux écoles immersives en langue régionale, les enseignants commencent à s'inquiéter pour la prochaine rentrée. « A ce jour nous ne savons toujours pas ce qui

est attendu de nous pour septembre. De même, les demandes de moyens et de formations des enseignants ne sont plus à l'ordre du jour, explique Eva Bertrana. Sans cela notre enseignement est voué à disparaître, puis peu à peu les langues régionales. Nous ne comprenons pas comment des élus peuvent prendre de tels engagements sans connaître la réalité de nos terrains. » Dernier espoir pour les membres d'ESKOLIM, une rencontre avec Jean Castex. « Nous devrions le rencontrer d'ici la fin de l'été et nous avons bon espoir d'être entendus, car nous savons son attachement aux langues régionales », conclut la directrice générale.

Quentin Martinez

VILLEFRANCHE-DE-CONFLENT

Le catalan, ça s'apprend tout petit

Durant l'année scolaire, depuis fin septembre les élèves de l'école de Villefranche ont suivi des cours de catalan avec Annabel, nouvelle intervenante de l'Aplec (Associació per a l'ensenyament del català) financé par la commune et les collectivités départementale, régionale et le Sioccat. Chaque lundi, les élèves de la maternelle ont pu parler, dessiner, chanter et jouer avec Annabel. Ils con-

naissent des chansons comme *Bon dia* et *Els números* et ont appris les mots et les traditions catalanes, comme *els castellers*, la légende de Sant Jordi, la nuit de Saint Jean. En s'amusant, les plus petits contribuent à la transmission du patrimoine culturel et linguistique. Ils se connectent avec la culture et les racines catalanes du village, tout en ouvrant leur esprit à l'apprentissage de plusieurs langues.

► Les enfants apprennent le catalan.

La TRIBUNA

EL RAPPORT SUR L'ENSEIGNEMENT DES LANGUES RÉGIONALES, L'ANTICONSTITUCIONALITAT del CATALÀ i JEAN CASTEX

Alà BAYLAC FERRER

L'exercici encarregat als diputats Euzet i Kerlogot per Jean Castex era complicat o fins i tot impossible: fer proposicions de tipus jurídic que facin compatibles conceptes incompatibles... El Consell constitucional – i els poders públics francesos en general – declaren el caràcter exclusiu i exclouent de la llengua francesa al si de la República (prohibint els accents com la í de Martí i l'ensenyament dit 'immersiu'). D'un altre costat la immersió lingüística és una pedagogia motivada pel perill imminent de desaparició d'una llengua B davant d'una llengua A dominant i "invasora" (reprement la terminologia de la biodiversitat). Així els quebequesos, els anys 1950, per salvar el francès davant de l'anglès. La immersió se basa en **l'ensenyament EN la llengua** (en català a Arrels i la Bressola) i en la utilització de la **llengua per COMUNICAR** de manera ordinària dins la societat, a fora de la classe. Són precisament els dos principis que prohibeix el Consell constitucional...

Els deures de vacances donats pel primer ministre consistien doncs a resoldre una equació impossible. Els dos diputats tenen el mèrit de tornar la còpia imaginant solucions. Imperfectes, evidentment. Suggereixen d'inscriure dins el "dret tou" (*'droit souple'*), en forma d'instruccions i de circulars ministerials, **una interpretació de la immersió** que respecta les exigències constitucionals franceses: reforçar la presència del francès i eliminar la comunicació institucional que no és en francès. Precisament els objectius de la immersió... I això sense cap garantia – ho diuen els dos missionats – que els tribunals ho jutgin suficient i conforme a la interpretació de l'article 2 de la Constitució.

De tota manera, el *Raport* té com a mèrit – de fet el mèrit és del Jean Castex que l'ha comandat – **d'obrir el debat al més alt nivell** sobre la reconeixença de la igualtat lingüística i dels drets lingüístics a la República francesa. El problema el té l'Estat, més que les escoles. Ara bé, el *Raport* no posa pas prou en evidència la **prioritat: la generalització de l'ensenyament bilingüe públic**, sol susceptible de salvar la transmissió del català a gran escala entre les joves generacions, i la resolució dels múltiples "disfuncionaments" (siguem púdics...) que entrebanquen dia rere dia, any rere any, l'ensenyament del català a les escoles, als col·legis, als liceus, a la universitat... [Anàlisi més completa al portal de l'APLEC: www.aplec.cat.]

Ets professor-a d'escola o de català al secundari, ets pare o mare d'alumne, ets estudiant, o simplement t'interessa, t'apassiona la llengua catalana. Doncs tu també envia'ns la teua reflexió, comentari, proposta, anàlisi sobre el català o el seu ensenyament a info@aplec.cat.